

Karta przedmiotu

Pedagogika
(studia I stopnia)

studia pierwszego stopnia/profil ogólnoakademicki

Przedmiot: Emisja głosu		Kod przedmiotu:	
Przedmiot w języku angielskim: Voice production.			
Grupy szczegółowych efektów kształcenia:			
Typ przedmiotu/modułu:		Obowiązkowy	☒ obieralny
Rok: II	Semestr: trzeci		
Studia stacjonarne		☒	Studia niestacjonarne
Rodzaj zajęć		Liczba godzin:	
Ćwiczenia		30	
Liczba punktów ECTS:		2	

Cel przedmiotu	
C1	Zapoznanie studentów z fizjologicznymi podstawami emisji głosu i techniki mówienia.
C2	Uświadomienie zagrożeń wynikających z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego.
C3	Wypracowanie prawidłowych nawyków oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych.
C4	Zapoznanie ze sposobami usprawnienia aparatu artykulacyjnego.
C5	Poznanie zasad ortofonicznych i korekta błędów wymawianiowych.
C6	Zapoznanie z zasadami higieny głosu.
C7	Uświadomienie roli kultury żywego słowa w pracy pedagoga.
C8	Doskonalenie „sztuki wymowy” na tekstach słuchanych, czytanych i głoszonych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	BRAK

Efekty kształcenia	
	W zakresie wiedzy:
EKW1	Zna medyczne podstawy emisji głosu; opisuje zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego.
EKW2	Opisuje wpływ czynników zewnętrznych i wewnętrznych, na jakość głosu nauczyciela; charakteryzuje niepokojące objawy chorób narządu głosu.
EKW3	Określa zasady ortofoniczne, normy wymowy polskiej.
	W zakresie umiejętności:
EKU1	Prawidłowo realizuje technikę mówienia stosując podparcie oddechowe, uruchamiając przeponę reguluje również napięcie krtani.
EKU2	Wykonuje poprawnie ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne, buduje kompetencje w operowaniu nośnym i czystym głosem.

EKU3	Prawidłowo opracowuje tekst do czytania, wygłaszania (poprawnie frazuje, akcentuje, przestankuje, intonuje); przygotowuje i wygłasza krótką wypowiedź na określony temat.	
W zakresie kompetencji społecznych:		
EKK1	Jest świadomy, że głos nauczyciela jest kluczowym narzędziem w jego pracy i wzorem dla ucznia.	
EKK2	Stosuje zasady higieny głosu; jest przekonany o konieczności ćwiczeń w pracy nad głosem w aspekcie profilaktyki i zachowania głosu w pełnej sprawności.	
Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Głos – podstawowe narzędzie w pracy nauczyciela (zasady higieny pracy głosem).	1
ĆW2	Choroby zawodowe głosu (niepokojące objawy i zagrożenia).	1
ĆW3	Budowa i funkcjonowanie aparatu głosotwórczego.	1
ĆW4	Elementy anatomii i fizjologii układu oddechowego.	1
ĆW5	Kształtowanie głosu w rozluźnionym ciele (postawa, techniki relaksacyjne).	2
ĆW6	Ćwiczenia prawidłowego oddechu mownego (podparcie oddechowe).	3
ĆW7	Ćwiczenia pomocne w pracy nad głosem (usprawniające pracę rezonatorów, fonacyjne).	2
ĆW8	Budowa i funkcjonowanie aparatu artykulacyjnego.	1
ĆW9	Zasady ortofoniczne, prawa wymowy polskiej	1
ĆW10	Ćwiczenia artykulacyjne, jako niezbędny element pracy nad głosem..	2
ĆW11	Błędy artykulacyjne i koartykulacyjne oraz ich korekta.	1
ĆW12	Praca nad uzyskaniem nośności, wytrzymałości i kondycji głosu.	3
ĆW13	Zaburzenia mowy, jako czynnik ograniczający kompetencje komunikacyjne (przeciwwskazania do pracy w zawodzie z racji występujących wad).	1
ĆW14	Prawidłowa interpretacja i realizacja głosowa tekstu (frazowanie, akcentacja, intonacja i tempo mowy).	3
ĆW15	Praktyczne ćwiczenia sztuki starannej wymowy na tekstach czytanych (łamańce z dykcją).	3
ĆW16	Praktyczne ćwiczenia kultury słowa, sztuki wymowy, prezentacji na tekście głoszonym.	3
ĆW17	„Mistrz mowy polskiej” – ćwiczenia wrażliwości odbioru kultury żywego słowa.	1
Suma godzin:		30

Metody i środki dydaktyczne	
M1	Dyskusja.
M2	Burza mózgów.
M3	Pokaz.
M4	Analiza tekstów z dyskusją.

M5	Ćwiczenia laboratoryjne.
SD1	Teksty drukowane.
SD2	Nagranie dźwiękowe.
SD3	Pomoce logopedyczne.

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Frekwencja i aktywność.
F2	Prezentacja (na podstawie konspektu).
F3	Demonstrowanie ćwiczeń emisyjnych.
Ocenianie podsumowujące	
P1	Kolokwium – test.
P2	Prezentacja tekstu czytanego.
P3	Prezentacja tekstu głoszonego.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze	30
Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze	10
Praca własna studenta: przygotowanie do zajęć, zapoznanie się z literaturą, wykonanie prac zaliczeniowych-łączna liczba w semestrze	20
Suma godzin:	60
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2

Literatura podstawowa i uzupełniająca	
	Literatura podstawowa
1	Grabias S.(1997), Język w zachowaniach społecznych, Lublin
2	Dłuska M.(1986), Fonetyka polska, Warszawa-Kraków
3	Toczyska B(2007), Głośno i wyraźnie: 9 lekcji dobrego mówienia, Gdańsk
4	Wieczorkiewicz B.(1998), Sztuka mówienia, Warszawa
	Literatura uzupełniająca
1	Toczyska B. (2000), Elementarne ćwiczenia dykcji, Gdańsk
2	Prygoń S. (2007), Interpretacja. Mówię, czytam, wygłaszam, Warszawa
3	Przybysz-Piwko M. (2006), Emisja głosu nauczyciela, Warszawa
4	Zakrzewski J. (2005), Gawędy o potędze słowa. Poradnik oratorski, Warszawa
5	Czubaś W. Urbańczyk S. (1994), Podręczny słownik poprawnej wymowy polskiej, Kraków-Katowice
6	Szletyńska Z. ,Szletyński H. (1982), Prawidłowe mówienie, Warszawa
7	Walczak- Deleżyńska M.(2001), Aby język giętki... Wybór ćwiczeń artykulacyjnych od J. Tennera do B. Toczyskiej, Wrocław

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	Stopień w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów nauczycielskich	Stopień w jakim efekty kształcenia są związane z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	K_W05	+			N_W14	+++	C1	ĆW4, ĆW8,	M1, M3, SD3,	F3,P1
EKW2	K_W17	+++			N_W11	+++	C2, C6	ĆW1, ĆW2, ĆW3,	M2,M3, SD1, SD3,	F3,P1
EKW3	K_W08	+++			N_W02	+	C5	ĆW9, ĆW11,	M5, M3, SD1, SD2,	F3,P1
EKU1	K_U09	+++			N_U07	+	C3	ĆW6, ĆW7, ĆW10,	M3,M5, SD3,	F2,P2, P3
EKU2	K_U07	+++			N_U06	+	C3, C4	ĆW5, ĆW10, ĆW12,	M3,M3, SD2	F2,P2, P3
EKU3	K_U07	+++			N_U16	+++	C8	ĆW14, ĆW15, ĆW16	M3,M4, M5, SD2,	F2,P2, P3
EKK1	K_K01	+++			N_K01	+	C7	ĆW13, ĆW17,	M1,M3, SD2, SD1	F2,F3, P1,P2, P3
EKK2	K_K08	++			N_K06	++	C2, C6	ĆW1,	M1,M3, SD2,	F1,F2, P1

Formy oceny – szczegóły	
Na ocenę 2 (ndst)	- nie zna medycznych aspektów emisji głosu i zagrożeń wynikających z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - nie potrafi wymienić czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na jakość głosu nauczyciela; nie potrafi wskazać niepokojących objawów sygnalizujących choroby narządu głosu; - nie zna zasad ortofonicznych i norm wymowy polskiej, - nie potrafi kształtować głosu w rozluźnionym ciele, przyjmować właściwej postawy podczas mówienia; - nie potrafi zrealizować podparcia oddechowego, nie reguluje również obciążenia krtani; - nie potrafi

	<p>wykonać poprawnie ćwiczeń oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych, a tym samym wykazać kompetencji w operowaniu nośnym i czystym głosem; - nie potrafi opracować tekstu do czytania, wygłaszania (niepoprawnie frazuje, akcentuje, przystankuje, intonuje); - prezentuje wymowę błędną, nie jest świadomy, że głos nauczyciela to kluczowe narzędzie w jego pracy i wzór dla ucznia; - nie stosuje zasad higieny głosu; nie wykazuje chęci w realizacji ćwiczeń emisyjnych; nie ma świadomości profilaktyki w pracy nad głosem.</p>
<p>Na ocenę 3 (dst)</p>	<p>- potrafi wymienić podstawowe medyczne aspekty emisji głosu oraz wskazać typowe zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - potrafi wymienić najistotniejsze czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać typowe, niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; - zna główne zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; - demonstruje właściwą postawę podczas mówienia; - potrafi w ćwiczeniach prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym dokłada starań, by uruchamiając przeponę odciążać krtań w procesie mówienia; - potrafi wykonać najistotniejsze ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, choć zdarzają mu się błędy; - potrafi prezentować wymowę prawidłową, choć popełnia drobne błędy dykcyjne; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; - potrafi poprawnie stosować kluczowe zasady higieny głosu w celach profilaktycznych</p>
<p>Na ocenę 3+ (dst+)</p>	<p>- potrafi wymienić podstawowe medyczne aspekty emisji głosu oraz wskazać typowe zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; jest aktywny na zajęciach; - potrafi wymienić najistotniejsze czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać typowe, niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; jest aktywny na zajęciach; - zna główne zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; jest aktywny na zajęciach; - demonstruje właściwą postawę podczas mówienia; jest aktywny na zajęciach; - potrafi w ćwiczeniach prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym dokłada starań, by uruchamiając przeponę odciążać krtań w procesie mówienia; jest aktywny na zajęciach; - potrafi wykonać najistotniejsze ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, choć zdarzają mu się błędy; jest aktywny na zajęciach i chętnie usprawnia kompetencje w interpretacji głosowej tekstu; - potrafi prezentować wymowę prawidłową, choć popełnia drobne błędy dykcyjne; chętnie usprawnia swoje kompetencje w zakresie zmagania się z foniczną realizacją tekstu; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; - potrafi poprawnie stosować kluczowe zasady higieny głosu, czego dowodzi praktyczne przygotowanie do zajęć.</p>
<p>Na ocenę 4 (db)</p>	<p>- potrafi wymienić i ogólnie scharakteryzować medyczne aspekty emisji głosu oraz omówić schematycznie zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - potrafi wymienić i ogólnie scharakteryzować czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; - potrafi omówić główne zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; - demonstruje zawsze staranną postawę podczas mówienia; - potrafi prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym prezentuje głos dobrej jakości w mowie czytanej i głoszonej; - potrafi właściwie wykonać ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, a jego wypowiedź jest spójna, logiczna i przejrzysta, naznaczona kulturą żywego słowa; - potrafi prezentować wymowę staranną; chętnie</p>

	<p>usprawnia swoje kompetencje w zakresie zmagania się z foniczną realizacją tekstu; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; - stosuje zasady higieny głosu w celach praktycznych (ma na uwadze podnoszenie jakości swojego głosu) i profilaktycznych.</p>
<p>Na ocenę 4+ (db+)</p>	<p>- potrafi wymienić i scharakteryzować poprawnie medyczne aspekty emisji głosu oraz omówić zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi wymienić i scharakteryzować czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi omówić zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej; jest zawsze aktywny na zajęciach; - demonstruje zawsze staranną postawę podczas mówienia; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi prawidłowo realizować podparcie oddechowe, a tym samym prezentuje głos dobrej jakości w mowie czytanej i głoszonej; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi właściwie wykonać ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach i wykorzystuje właściwie wiedzę teoretyczną by rozwijać profesjonalne umiejętności; - potrafi opracować tekst do czytania, wygłaszania, a jego wypowiedź jest spójna, logiczna i przejrzysta, naznaczona kulturą żywego słowa; jest zawsze aktywny na zajęciach; - potrafi prezentować wymowę staranną; chętnie usprawnia swoje kompetencje w zakresie zmagania się z foniczną realizacją tekstu; jest świadomy roli nauczyciela, jako wzoru wymowy; jako słuchacz dostrzega i poprawia błędy w interpretacji głosowej tekstu (własnego bądź innych); - stosuje zasady higieny głosu w celach praktycznych (ma na uwadze podnoszenie, jakości swojego głosu) i profilaktycznych; jest chętny do prezentacji na forum (przygotowany teoretycznie i praktycznie do zajęć).</p>
<p>Na ocenę 5 (bdb)</p>	<p>- potrafi wyczerpująco scharakteryzować medyczne aspekty emisji głosu oraz wnikliwie omówić zagrożenia wynikające z nieprawidłowej pracy aparatu oddechowego, fonacyjnego i artykulacyjnego; - potrafi szczegółowo scharakteryzować czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające, na jakość głosu nauczyciela oraz wskazać niepokojące objawy, w chorobach narządu głosu; - zna zasady ortofoniczne i normy wymowy polskiej, a w swoich wypowiedziach dowodzi wysokiej kultury żywego słowa; - zawsze prezentuje wzorcową postawę podczas mówienia, a tym samym buduje głos w rozluźnionym ciele; - wzorcowo prezentuje technikę mówienia, stosując podparcie oddechowe, a dyscypliną mięśni (nie wysiłkiem) daje wzór naturalnego, nośnego głosu; - wzorcowo demonstruje ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne; bierze aktywny udział w zajęciach i wykorzystuje właściwie wiedzę teoretyczną dowodząc efektywnej pracy, nad jakością swojego głosu.</p>

Autor programu:	mgr Magdalena Tchórz-Wójtowicz
Jednostka organizacyjna:	Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie